Redacțiunea, Administrațiunea și Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare Nr 22.
Scrisori nefrancate nu se primescu. Manuscripte nu se retrimitu!
Birourile de anunciuri:
Brașovu, piața mare Nr. 22.
Inserate mai primescu în Viena Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg; în Budapesta: A. V. Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat; în Frankfurt: G. L. Daube; în Hamburg: A. Steiner.
Prețul inserțiunilorŭ: o seriă garmondă pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANULŬ LII.

„Gazeta“ iese în fie-care ḑi
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unu anu 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România și străinătate
Pe unu anu 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru și din afară și la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Brașovŭ:
la administrațiune, piața mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unu anu 10 fl., pe șese lunĭ 5 fl., pe treĭ lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anu 12 fl. pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplaru 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ și inserțiunile suntu a se plăti înainte.

Nr. 123. Brașovŭ, Vinerĭ 2 (14) Iunie 1889.

Brașovŭ, 1 Iunie

Scirile telegrafice, ce le primimŭ astăḑĭ, ne spunŭ, că Rusia face marĭ pregătirĭ militare la granița austriacă. Ministrulŭ de resboiu rusescŭ a datŭ ordinŭ a se înființa unŭ nou magazinŭ de provisiunĭ în Varșovia, a comandatŭ patru milióne de cisme pentru armată, face cumpĕrăturĭ marĭ de fênŭ și de ovesŭ și vrea sĕ înființeze grandióse bucătării militare dealungulŭ căilorŭ ferate dela vestŭ. Totodată s'a lățitŭ faima că guvernulŭ rusescŭ plănuesce o nouă conversiune.

In ḑilele din urmă ḑiarele berlinese vorbeau încă cu multă liniște despre evenimentele din peninsula balcanică, aḑĭ însĕ cele mai multe dintrînsele găsesc, că lucrurile în Serbia iau pe ḑi ce merge unŭ caracterŭ mai amenințătorŭ. Metropolitulŭ Mihailŭ, care a fostŭ reinstalatŭ în scaunulŭ sĕu, este, se ḑice, stăpânŭ absolutŭ pe situațiune, așa că nicĭ Ristićĭ n'ar mai póte face nimicŭ fără de elŭ.

De când cu toastulŭ din urmă alŭ Țarului, a mai intratŭ unŭ nou factorŭ în combinația: Muntenegrulŭ cu aspirațiunile sale.

După cum spune corespondentulŭ din Belgradŭ alŭ unui ḑiarŭ englesŭ aspirațiunile prințului Nichița numai modeste nu se potŭ numi. Nichița ar voi sĕ ajungă din micŭ prințŭ ce este, unŭ Rege puternicŭ alŭ Balcanilorŭ, devenindŭ domnŭ și peste Serbia, ba și peste Bosnia și Herțegovina, și unindŭ aceste țerĭ cu Muntenegrulŭ într'unŭ singurŭ regatŭ.

Aspirațiunile cutezătóre muntenegrene au începutŭ sĕ deștepte și temerile reginei Natalia. Câtva timpŭ pressa ruséscă se ocupa multŭ de dénsa, astăḑĭ după ce metropolitulŭ Mihailŭ e erăși tare și mare în Belgradŭ, nicĭ că se mai face amintire de ea. Politica rusescă a ajunsŭ a fi nepăsătóre față cu sórtea reginei Natalia și, ce e mai periculosŭ, ea e nepăsătóre chiar față cu sórtea dinastiei Obrenovicĭ. Totŭ interesulŭ și tótă îngrijirea puternicilorŭ din Petersburgŭ este reservată aḑĭ numai „singurului lorŭ amicŭ sincerŭ și credinciosŭ“, prințului Nichița.

E dér lucru firescŭ, că cercurile politice influente din Viena suntŭ totŭ mai neodihnite din causa mersului lucrurilorŭ în Orientŭ.

O fóiă bismarkiană ḑice, că politicii din Viena suntŭ „prea impresionabilĭ.“ Póte că ea a voitŭ sĕ facă alusiune și la temerile, ce s'au manifestatŭ în Austria, față cu convențiunea militară specială încheiată între Germania și Italia.

A făcutŭ o mare impresiune în cercurile influente austriace, că regele Umberto a ocolitŭ teritoriului austriacŭ, cândŭ s'a dusŭ la Berlinŭ și că la festivitățile de acolo s'a vorbitŭ numai de alianța germano-italiană. A surprinsŭ mai departe, că regele Italiei s'a grăbitŭ așa de multŭ de a întórce visita împĕratului germanŭ.

Tóte aceste au pusŭ pe gândurĭ pe cei din Austria și unele ḑiare inspirate au găsitŭ deodată, că comuniunea de interese, ce légă Germania cu Italia este multŭ mai strînsă. Au mai găsitŭ că Austro-Ungaria are cele mai marĭ interese în Orientŭ, dér Germania privesce cu nepăsare la cele ce se petrecŭ acolo.

Nu cumva se simte politica rusescă încurajată, prin acesta atitudine a Germaniei, de a începe acțiunea în Orientŭ?

DIN AFARĂ.

Desvĕlirea statuei lui Giordano Bruno.

Din Roma se anunță cu data de 28 Maiu: Cam la 45,000 persóne au sositŭ la Roma ca sĕ asiste la serbările date în amintirea lui Giordano Bruno. La 9 óre diminéța, unŭ lungŭ cortegiu compusŭ din 6000 deputățiunĭ ale municipalitățilorŭ, universitățilorŭ și asociațiunilorŭ italienescĭ și străine cu 1970 de steagurĭ și vr'o sută de musicĭ, a plecatŭ din piața Thermes pentru a merge la „Campi dei Fiori“ între gardurĭ de cetățenĭ. Musicele intonau alternativŭ marșulŭ regalŭ, imnulŭ Garibaldi și alte imnurĭ italiene. Casele erau împodobite; ferestrile pline de spectatorĭ. Pretutindenĭ strigăte de: „Trăiască Bruno și libertatea cugetării“ primea cotegiulŭ. Cortegiulŭ saluta la trecerea sa pe soldații așeḑațĭ la colțurile stradelorŭ și aceștia rĕspundeau presintândŭ armele. Din ferestri cădeau hârții micĭ, carĭ conțineau extracte din lucrările lui Bruno. Francmasonii din Francia, Germania, Belgia, Statele-Unite, Austro-Ungaria, Danemarca, Mexico etc. erau represintațĭ în cortegiu, precum și vr'o 10 universitățĭ străine.

La $10^1/_2$ cortegiulŭ intră în „Campo dei Fiori“ unde tribunele s'au ocupatŭ de delegații municipalitățilorŭ din Roma și Nole, orașulŭ natalŭ alŭ lui Bruno. Deputația oficială a Camerei era fórte numerósă. Se vedeau mulțĭ deputațĭ și senatorĭ, carĭ au venitŭ sĕ asiste la serbare. Casele din vecinătate, afară de ale clericalilorŭ, erau împodobite. La 11 óre monumentulŭ s'a desvĕlitŭ în mijloculŭ unei formidabile explosii de aplause și de aclamațiunĭ. Musicele cântau. Drapelele se înclinau. Spectatorii mișcau pălăriile și batistele lorŭ. Emoțiunea era indescriptibilă. Monumentulŭ a fostŭ remisŭ în urmă, prin actŭ notarialŭ, primăriei din Roma. In urmă primarulŭ din Nole și deputatulŭ Bovio vorbiră. Ambii au fostŭ aplaudațĭ. Apoi lumea porni spre capitoliu, unde deputatulŭ Imbriani rosti o scurtă alocuțiune în amintirea lui Garibaldi, alŭ cărui bustŭ era așeḑatŭ pe balconŭ și încunjuratŭ cu drapele naționale și municipale și încărcatŭ de coróne. „Popolo romano“ ḑice, că diplomații, în visita lorŭ sĕptĕmânală, ce o facŭ d-lui Crispi, l'au felicitatŭ pentru perfecta ordine ce a domnitŭ la Roma în timpulŭ ḑilei întregĭ.

Persia amenințată de Rusia.

După cum spune „Gazeta Coloniei“, Țarulŭ, în momentulŭ plecărei Șahului Persiei, i-ar fi ḑisŭ acestuia, că decă pe timpulŭ șederei sale în Englitera s'ar lăsa sĕ i-se smulgă concesiunĭ defavorabile Rusiei, ar face bine mai nainte sĕ-șĭ aducă aminte că *100,000 de baionete rusescĭ suntŭ înșirate de-alungulŭ graniței persiane.* Țarulŭ ar fi adăugatŭ, ḑice fóia germană, că nu póte sĕ garanteze că nu le-ar pune în mișcare. Șahulŭ n'ar fi rĕspunsŭ nimicŭ.

Prințulŭ Muntenegrului Rege alŭ Serbiei.

După corespondentulŭ ḑiarului „Standard“, mitropolitulŭ Mihailŭ a comunicatŭ d-lui Ristićĭ propunerile carĭ resumeză desideratele Rusiei. Aceste propunerĭ arŭ consta în a pune pe *principele Muntenegrului pe tronulŭ noului regatŭ alŭ Serbiei mărită cu Bosnia și Herțegovina.* Corespondentulŭ englezŭ ḑice, că ar fi vorbă de unŭ contra-proiectŭ după care Austria ar face sĕ se întórcă regele Milanŭ dându-i ea însă-șĭ Bosnia și Herțegovina. Unŭ articolŭ alŭ aceluiașĭ ḑiarŭ pare a lua în seriosŭ proiectulŭ atribuitŭ Rusiei, elŭ speră totușĭ, că partidulŭ militarŭ rusescŭ nu va isbuti sĕ facă ca Țarulŭ sĕ iasă din politica sa espectantă.

Fortificarea Danemarcei.

Din Copenhaga se telegrafiază, că cu ocasia visitei regelui Umberto la Berlinŭ îngrijirile ce crescŭ și carĭ resultă din tripla alianță au redeșteptatŭ preocupările guvernului, care caută sĕ pună Copenhaga la adăpostulŭ unei lovirĭ și a grăbi executarea planului generalŭ alŭ apĕrării țĕrii.

Ministrulŭ de rĕsboiu, colonelŭ Bahnson, a întêmpinatŭ dificultățĭ considerabile în îndeplinirea sarcinei ce urmăresce într'unŭ modŭ patrioticŭ, cu tóte atacurile opositiei, care refusă a vota creditele cerute. Ultimele piedecĭ au provenitŭ dela ministerulŭ marinei, care pretinde, că lucrările terestre ar fi fără de folosŭ decă flota ar rĕmâne în inferioritatea sa actuală. Populațiunile maritime au primitŭ cu entusiasmŭ acéstă declarațiune. Subscripțiunĭ numĕróse au

---

FOILETONULU „GAZ. TRANS“.

(2)

Despre critică.

Cum s'a născutŭ și câtŭ de departe a mersŭ.

(Prelegere umoristică.)

Cu câtŭ mai susŭ și mai culte erau cercurile sociale în carĭ veniai, cu atâtŭ mai severă devenia critica. Damele de curte ale regelui Archelau, carĭ aflară, că Euripide ofenseză adevĕrulŭ, prin aceea că în bucățile sale dramatice permite a se înfățișa femei crudele, în lipsă de recensențĭ sumuțară cânii dela curte asupra lui, și mulțĭ pretindŭ a sci, că metoda sumară, cu care acești criticĭ sfâșietorĭ 'i făcură bĕtrânului tragedianŭ sfîrșitulŭ, a datŭ nascere modului poporalŭ de vorbire, că acei poețĭ, carĭ au intrare mai désă pe la curțile domnitorilorŭ, suntŭ pe calea cea mai bună de a fi scoșĭ din curțĭ afară cu cânii.

Alexandru celŭ mare hotărî a i-se da poetului curții sale Kyrilos pentru fiăcare versŭ bunŭ câte o monedă de aurŭ și pentru fiăcare versŭ rĕu câte o palmă; ceea ce avŭ dreptŭ urmare, că cu prilejulŭ recensiunei unui poemŭ mai mare își dedŭ acelŭ nefericitŭ cântărețŭ sufletulŭ în mânile Creatorului. Decă regii arŭ fi păstratŭ acéstă taxă, atuncĭ nesmintitŭ că acéstă împrejurare ar fi avutŭ acelea urmărĭ seriose, de a fi siliți cei mai mulțĭ dintre ei a intra necântațĭ în morminte. Dér ei au fostŭ în respectulŭ acesta prevĕḑĕtorĭ: ei se schimbară în decursulŭ timpului astfelŭ, că poeții primiau pentru versurile lorŭ cele rele tabacherĭ făcute de aurŭ, precând p[illegible] versurile cele bune fliște (sfârle) p[illegible] nasŭ.

După ce poeții vĕdură, că critica este înălțată peste poesiă, începură și ei a critica, spre a înălța erăși bina.

Aristofane critica de pe bină pe fiăcine; elŭ recensa de pe bină nu numai operatele colegilorŭ sĕi, ci și personalitatea și raportele lorŭ familiare. Neterirea în căsĕtoria a lui Euripide, lipsa de barbă a lui Cratinos și transpirațiunea lui Artemon dimpreună cu activitatea lorŭ poetică au fostŭ cu unulŭ și acelașŭ prilejŭ criticate de pe înălțimea scândurilorŭ; nicĭ unŭ întemeiătorŭ de alŭ binei nu putea fi sigurŭ de a nu fi criticatŭ în vre-o parabasă, ba încă pe criticĭ așa de grozavŭ i-a criticatŭ, încâtŭ în „Norii“ își încheiă critica asupra lorŭ cu aceea, că o sĕ le sdrobéscă coperișele dela fabrica lorŭ de înțelepciune, ér pe magiștrii îi amenință cu focŭ și rugŭ.

Acum au fostŭ ajunsŭ artiștii deasupra. Dér nu trecŭ lungŭ timpŭ și étă că demagogii, carĭ cu deosebire au gustatŭ din abundanța biciulŭ criticei, arătară publicului, că a renunța la dreptulŭ sĕu de a critica, ar însemna a da artiștilorŭ dreptulŭ sĕ se esprime asupra privitorilorŭ; și pentru a ridica loculŭ privitorilorŭ din nou la înălțimea impunĕtóre a criticei celei singurŭ îndreptățite, s'a primitŭ o lege care scutia de orice critică chiar și ceea ce se înfățișia mai rĕu pe loculŭ înaintea privitorilorŭ, și din contră chiar ceea ce se înfățișia mai bunŭ pe bină le-au sacrificatŭ fără nicĭ o restringere capriciilorŭ publicului, spre a le judeca acesta după bunulŭ sĕu placŭ.

Cu acesta s'a sfîrșitŭ epoca de aurŭ a artei, totodată însĕ s'a pregătitŭ pentru ea perioda terorismului.

Pân'acum cei dintêiu bărbațĭ ai statului — bărbațĭ ca Sofocle, carele era comandantŭ alŭ oștirei, prin urmare avea rangulŭ unui feld-mareșalŭ din ḑilele nóstre — pân'acum ḑicŭ bărbați de aceștia pășiau ca actorĭ pe scenă, precând cei mai avuțĭ și mai de frunte cetățenĭ — bărbațĭ carĭ corĕspundŭ în privința rangului cu consilierii intimĭ din ḑilele nóstre,—suportau ei înșiși tóte spesele representațiunei, pentru ca sĕ fiă părtașĭ de acea onóre, de a fi vĕtaĭ la jocurile din chorŭ; acum însĕ, când critica a devenitŭ contrabanda și monopolulŭ privitorilorŭ, acum când clasa și publiculŭ proletarŭ, ce trebuia sĕ fiă săturatŭ pe spesele comunei, de cumva obținea bilete de liberă intrare la representațiunĭ, devenia domnŭ și maiestru în templulŭ artei; acum toțĭ se uniră într'aceea, de a plăti celera, carĭ aveau voință de a ocupa nemulțămitorulŭ locŭ alŭ artiștilorŭ. In curêndŭ arta, ce șĭ-a fostŭ perdutŭ drepturile ei cele cetățenescĭ, a fostŭ lăsată pe mâna unorŭ persone, carĭ de

permisŭ sĕ se începă construcția de cuirasate și a se continua împreună ambele operațiunĭ.

Intr'unŭ articlŭ oficiosŭ „Dagblatt" recapituléză resultatele obținute pân'acum și mărturisesce cu sinceritate, că suntŭ neîndestulătóre. Autorulŭ e de sigurŭ unŭ militarŭ distinsŭ, care face expunerea rolului Danemarcei într'unŭ casŭ de resbelŭ și stăruiesce asupra trebuinței de a transforma Copenhaga într'unŭ locŭ de resbelŭ de întâiulŭ rangŭ, pentru ca armata, liberă în mișcările sale, sĕ pótă porni cu repețiciune în direcția puncteloră amenințate. Pentru a ajunge la acestŭ scopŭ, e indispensabilŭ sĕ se îndoiască lucrările deja construite și sĕ se stabilescă fortificațiunĭ permanente. Autorulŭ acestui articolŭ face apelŭ la generositatea și la patriotismulŭ concetățeniloră sĕi. Elŭ e convinsŭ acum, că tótă lumea recunósce interesulŭ vitalŭ alŭ cestiunii și că subscrierile vorŭ fi numĕróse. Elŭ termină dicendŭ, că fiăcare fortŭ nou ridicatŭ sporesce sorții pentru Danemarca de a rĕmâne neatinsă, de-óre-ce se apropie repede diua când unŭ conflictŭ europenŭ va isbucni.

Articolulŭ a pricinuitŭ o sensație adâncă în publicŭ. Tótă lumea scie, că totalitatea listei civile e întrebuințată pentru apĕrarea țĕrei. Opiniunea publică susține pe guvernŭ. Terenulŭ e decĭ puținŭ favorabilŭ oposiției parlamentare pentru a întreprinde o apropiată campaniă electorală. Bunulŭ simțŭ popularŭ nu înțelege subtilitățile constituționale. Elŭ vede norĭ amenințătorĭ pe orizontŭ și recunósce, că guvernulŭ se ocupă a se apĕra în contra furtunei. Noulŭ Parlamentŭ va reflecta asupra acestei impresii.

Încordarea dintre Germania și Elveția.

Germanii din Zürich au protestatŭ în contra atitudinei provocatóre a fóiei bismarkiane „Nordd. Allg. Ztg." în afacerea comisarului Wohlgemuth, blamând purtarea acestei foi. Fóia bismarkiană încercă sĕ-șĭ motiveze purtarea sa, dicêndŭ că a primitŭ numeróse plângerĭ, carĭ emană dela persóne demne de credință, carĭ relateză împrejurărĭ în carĭ nisce Germanĭ ar fi fostŭ maltratațĭ de Elvețianĭ. Ea n'a publicatŭ aceste plângerĭ spre a evita o complicațiă, o situațiă care e deja destulŭ de gravă. Fóia oficiósă impută comitelui germanŭ din Zürich, că critică [illegible]rele germane în momentulŭ când guvernulŭ urmăresce negociărĭ grave cu confederațiunea în privința obligațiuniloră ce resultă din tratatele usuriloru și raporturiloră de bună vecinătate.

Papa și desvelirea monumentului lui Bruno.

O telegramă din [illegible]a comunică, că e cu desĕvêrșire [illegible] de temeiu scirea, că Papa ar fi bolnavŭ și că ar fi vorbă de plecarea sa în streinătate. Papa a ordonatŭ adunarea într'unŭ volum a tuturorŭ protestăriloră ce i-au venitŭ din lumea întrégă în contra ridicării monumentului lui Bruno. Suveranulŭ Pontifice va protesta peste puținŭ printr'unŭ actŭ specialŭ. După amédĭ, diferițĭ diplomațĭ, între alții și ambasadorii Franciei, Austro-Ungariei, Portugaliei și ministrulŭ Rusiei au visitatŭ pe cardinalulŭ Rampolla. Numai cei doi dintêiu sosindŭ împreună au descinsŭ cu cardinalulŭ la Papa, pe lângă care au statŭ.

„Tribuna" din Roma dice, că a aflatŭ dintr'o sorginte nebănuită, că Papa a căutatŭ sĕ îndemne pe diplomațĭ sĕ mérgă in corpore la Vaticanŭ spre a petrece lângă dênsulŭ diua în care s'a desvĕlitŭ monumentulŭ. Guvernele acestora, consultate fiindŭ de ei, au rĕspuns, că nu găsescŭ demersulŭ Papei nicĭ oportunŭ, nicĭ cuviinciosŭ. Papa aflândŭ atuncĭ că ambasadorii Franciei și Austriei se află la cardinalŭ, ii rugă sĕ se scobóre la dênsulŭ, ii ținŭ aprópe unŭ ceasŭ, se văită lorŭ și le comunică protestările ce'șĭ propune a-le resuma peste puținŭ într'o notă adresată Nunțiilorŭ.

Contingentulŭ armatei rusescĭ pe 1889.

Contingentulŭ de recruțĭ pentru 1889 e fixatŭ la 255,000 ómenĭ pentru armatele de uscatŭ și de apă. Pe lângă acésta, 24,000 de ómenĭ au fostŭ ridicațĭ în Terek, Cuban și Transcaucasia pentru recrutarea trupeloră speciale din Caucasia.

Activitatea Nihiliștilorŭ.

Din Petersburgŭ se telegrafiază: Censura presei interdice cu asprime diareloră de a vorbi de arestările nihiliștilorŭ. Poliția caută cu sêrguință pe mai mulțĭ nihiliștĭ expulsațĭ din Elveția și carĭ au isbutitu se înșele supraveghiarea exercitată asupra graniței pentru a sosi aci.

S'au afișatŭ în vechiulŭ cartierŭ din Petersburgŭ placarde, carĭ anunță că Rusia va fi în curêndŭ liberă. Nelinișteа e mare, ea e sporită de dificultățile de supraveghiare ce resultă din causa primirei și representanțeloră inevitabile ce se vorŭ face în timpulŭ șederei părechei regale a Greciei în Petersburgŭ cu ocasia căsĕtoriei principesei Alexandra cu unŭ mare duce alŭ Rusiei. Curtea va face strictulŭ necesarŭ și va evita de a veni la Petersburgŭ.

† Dimitrie Moldovanŭ.

Unulŭ dintre cei mai distinși, cei mai zeloșĭ și cei mai meritațĭ bărbațĭ din pleiada vechiloră noștri funcționarĭ, a încetatŭ din viĕță în 12 Iunie a. c. în Sibiiu.

Dimitrie Moldovanŭ, care, ca toțĭ colegii sĕi vrednicĭ de odinióră, a luatŭ parte activă la mișcările nóstre naționale în trecutŭ, ajunse în anii șesedecĭ prin destoinicia sa consiliarŭ la cancelaria de curte transilvană. In calitatea acésta Dimitrie Moldovanŭ a contrasemnatŭ la 1863, alăturĭ cu cancelarul transilvanŭ Franciscŭ conte de Nadasdy și „în urma mandatului Majestății Sale," preînaltulŭ rescriptŭ, prin care s'a deschisŭ dieta Transilvaniei în luna lui Iulie a aceluiașŭ anŭ.

Vedêndŭ ce direcțiune opusă dorințeloră și aspirațiuniloră poporului românŭ ardeleanŭ au luatŭ lucrurile dela 1867 încóce, Dimitrie Moldovanŭ n'a mai voitŭ sĕ ocupe nicĭ o funcțiune și s'a retrasŭ, cerêndŭ pensionarea sa. Dênsulŭ a trăitŭ în anii ultimĭ în Sibiiu, unde s'a bucuratŭ de stima și de simpatia tuturorŭ, căcĭ a rĕmasŭ credinciosŭ némului sĕu și causei acestuia.

Cu adâncă întristare ne asociămŭ la doliulŭ familiei rĕposatului, care este unŭ doliu generalŭ pentru Românii ardelenĭ!

SCIRILE DILEI.

Pentru binefacere. Regele României a numitŭ ofițerŭ alŭ corónei României pe d-lŭ Avramide, care a datŭ 10,000 lei pentru școla de comerciu ce se clădesce acum în Bucurescĭ.

***

Comora din Selagiu. Cei doi lucrătorĭ, carĭ au datŭ peste comóra din Selagiu, vorŭ fi despăgubițĭ din partea statului cu 36,000 fl. Lucrătorii suntŭ Românĭ.

***

Pascile la Românĭ. In diarulŭ „La Riforma", organulŭ d-lui Crispi, care apare la Roma, s'a publicatŭ sub inițialele C. I. N. o interesantă cronică despre *Pascile la Românĭ.*

***

O dramă a Carmen Sylvei pe scena francesă. Marța viitóre, 6 (18) Iunie, va fi la Teatrulŭ Comediei-Franceze din Parisŭ o representațiune estraordinară, dată pentru retragerea d-lui Bodinier, secretarulŭ generalŭ alŭ acelui Teatru. Intre alte piese, scrie „Românulŭ", se va juca pentru prima óră o dramă de Regina României. Drama este intitulată *Au crepuscule*, are unŭ actŭ și va fi jucată de d-nele Baretta și Dudlay, societare ale Comediei-Francese.

***

A cincĭ miia nópte de pază. In nóptea de 25 spre 26 Iunie n. pompierii de aci vorŭ sĕrbători a 5000-a nópte de pază. In 25 Iunie n. séra la 8 óre va fi retragere cu musică. Paza de nópte o va ține comitetulŭ reuniunei sub comanda personală a șefului ei.

***

Cambiile pentru Smirnă. Unŭ raportŭ alŭ consulului austriacŭ recomandă, că deórece în Smirna se facŭ Sâmbăta tóte plățile, sĕ se traseze polițele cu scadența pe Sâmbăta pentru Creștinĭ și Mohamedanĭ, și pe Vinerea pentru Jidovĭ, deórece prin acésta se simplifică și se ușuréză în modŭ însemnatŭ afacerile.

***

Focŭ. In Bacifalĕulŭ Sĕceleloră a arsŭ Lunĭ séra o casă și o șură. Pompierii de aci au trimisŭ unŭ trenŭ sĕ dea ajutorŭ la stingerea focului.

***

Nou valsŭ de I. Ioanovici. „*Iubita viéța României*" e unŭ nou valsŭ pentru pianŭ, două mânĭ. Prețulŭ 1 fl. Se înțelege, că acéstă nouă composițiune deșteptă dinainte interesulŭ publicului musicalŭ. Și acestŭ interesŭ este într'atâta justificatŭ, întru câtŭ tocmai acestŭ valsŭ alŭ celui mai indestratŭ învĕțăcelŭ alŭ lui Strauss nu e întru nimicŭ inferiorŭ valsului „Valurile Dunării", din contră noulŭ valsŭ „Iubita viéța României," după judecata bărbațiloră specialĭ, întrece pe cele de mai nainte chiar în tóte 5 părțile sale prin simțire, prin cursulŭ sĕu melodicŭ bogatŭ și prin efectulŭ însuflețitorŭ. Depositulŭ se află în librăria lui *Polatsek* din Timișóra. Se trimite pe lângă rambursă.

Din dieta unguréscă.

In cursulŭ desbateriloră asupra apropiațiunei, vorbi:

Br. *Kaas*, care dise că n'are încredere în guvernŭ. Administrația de adĭ nu e în stare a esecuta o mobilisare, de aceea Tisza trebue sĕ demisioneze înainte de a isbucni unŭ resboiu. La urma urmeloră Tisza va fi alungatŭ dela guvernŭ.

Ferd. *Horansky* dice, că neesecutarea unui programŭ e o imoralitate politică. Tisza a căutatŭ cu sumețiă și aroganță despotică sĕ supună țéra voinței lui. Politica financiară a guvernului constă în sporirea dăriloră.

Contele Gabr. *Karolyi* dice, că Tisza e în dietă o figură vrednică de compătimitŭ. E directorulŭ unui teatru de păpușĭ (neliniște în drépta), care face sĕ îi jóce păpușile: unŭ croatŭ de o statură imposantă, cu barbă frumósă și cu mustățĭ marĭ, unŭ Ungurŭ frumosŭ, unŭ capŭ cu perulŭ fârfoiu, cu voce ințiglată, unŭ vechiu funcționarŭ de cale ferată cu buzunarulŭ mare, unŭ intrigantŭ și unŭ profetŭ. (Mare ilaritate în oposițiune.) Cu aceste păpușĭ a representatŭ elŭ o piesă în trei acte: celŭ dintêiu cu privire la § 14, alŭ doilea la § 25, alŭ treilea a fostŭ dedicatŭ moțiunei intrigantului

---

asemenea nu posedau dreptulŭ de cetățenĭ.

Intre astfelŭ de împrejurărĭ trecŭ arta dramatică la Roma.

Andronicŭ, celŭ dintêiu poetŭ teatralŭ alŭ republicei, a fostŭ unŭ libertinŭ grecŭ; marele Terențiu a fostŭ la începtŭ unŭ sclavŭ cartaginenŭ, și nemuritorulŭ Plautŭ, pe timpulŭ când a scrisŭ cele dintêiu trei bucățĭ ale sale, a trebuitŭ, asemenea lui Samsonŭ la Filiștenĭ, sĕ învêrtéscă róta la móră.

La sfîrșitulŭ comediei sale intitulată „Ola de aurŭ" istorisesce elŭ, cum se criticau pe vremea lui artiștii. „Nu folosesce nimica, că voi îi rechiămațĭ pe artiștĭ", strigă elŭ în epilogŭ publicului, „când actorii au părăsitŭ bina. Acum ei îșĭ desbracă vestmintele lorŭ cu carĭ au jucatŭ și acela, carele a jucatŭ rĕu, îșĭ capĕtă pentru aceea bătaiă bună, pe când celŭ ce a jucatŭ bine capĕtă de bĕutŭ."

Biciulŭ menitŭ pentru sclavĭ a devenitŭ sceptrulŭ prin care se guverna acum arta și aplausele, pentru carĭ trebuia sĕ se róge după fiecare bucată unulŭ dintre actorĭ la autoritatea criticătóre, erau numai unŭ pocnetŭ alŭ aceluiașĭ biciu, carele biciuia spatele sclavului ce pășia pe scenă, decumva prestațiunile sale artistice nu corĕspundeau cerințeloră criticei.

Der n'a fostŭ destulŭ, că criticii șĭ-au făcutŭ pe artiștĭ șie-șĭ sclavĭ. Numai după-ce sclavii au fostŭ devenitŭ victime de sacrificatŭ, s'a pututŭ în sfêrșitŭ înălța critica la culmea divinățății.

Precum s'a disŭ, critica șĭ-a pusŭ de problemă ca sĕ critice prestațiunile artistice, și cu câtŭ criticatorii au devenitŭ mai îmbuibațĭ și mai tocițĭ, de sine se înțelege că cu atâtŭ criticau mai multŭ. In sfêrșitŭ numai locurile celea mai pline de efectŭ mai aveau grația înaintea ochiloră lorŭ. In tragedii numai scenele cele mortuarie, catastrofele, mai erau în stare sĕ escite nervii cei moleșițĭ și de a mai scutura cugetele cele somnoróse; din pricina acésta dialogurile cele poetice nu s'au cam mai obicĭnuitŭ, îndestulindu-se în sfêrșitŭ cu aceea, de a representa singurŭ numai scenele mortuarie. Pentru de a pute sgudui prin ele pe câtŭ se póte mai multŭ nervii, acele scene s'au esecutatŭ mai în urmă de către muritorĭ *in natură*, și fiind-că arta de a se bate cu armele (crima) oferia unŭ mijlocŭ minunatŭ pentru de a pute prelungi aceste scene și a mări încordarea, de aceea acéstă artă încurêndŭ ocupă rangulŭ celŭ dintâiu pe bină.

Precum se îngrașă în Anglia și China cocoșĭ spre scopulŭ acela, de a delecta publiculŭ prin resboiulu lorŭ, tocmai așa s'au întemeiatŭ în întrégă împĕrăția academii, în carĭ erau instruațĭ prisonierĭ din rĕsboiu, frumoșĭ și robuștĭ, precum și alțĭ sclavĭ, în acéstă artă de a se ucide reciprocŭ după regulele artei și cu prilegiulŭ când publiculŭ romanŭ striga necontenitŭ după „panem et circenses"; acéstă strigare nu însemnă ad litteram: „pâne și spectacole" — nu, ci „nutrementŭ și scene de ucidere."

Nesmintitŭ, că acéstă a doua jumĕtate a pretensiunei era totdéuna în deplină mĕsură împlinită. Pe loculŭ spectacolului se serviau *în massă* uciderile. Așa representațiunea cea sĕrbătorescă, ce a întocmit'o sfântulŭ împĕratŭ Constantinŭ celŭ Mare în Trevirŭ, a costatŭ mai multe mii de viețĭ de omŭ, parte poruncindŭ ca regimente întregĭ de prisonierĭ sĕ se ucidă unele pe altele, partedându-le pradă animaleloră sĕlbatice.

Decă se executa vre-o pantomină cu prilejulŭ representațiuniloră din circŭ, care se sfêrșia cu aceea, că actorii periau prin o erupțiune vulcanică, atuncĭ critica cea aspră pretindea, ca vulcanulŭ sĕ verse asupra aceloră actorĭ adevĕrată puciósă și smólă fierbinte, ca acei actorĭ *într'adevĕrŭ sĕ și ardă*; și când unulŭ din gladiatorii luptătorĭ a desarmatŭ pe protivniculŭ sĕu, atuncĭ elŭ trebuia sĕ concédă publicului criticatorŭ ca sĕ dicteze sfêrșitulŭ luptei. Decă publiculŭ arăta cu degetulŭ celŭ mare către pămêntŭ, atuncĭ critica pretindea mórtea celui învinsŭ, decă însĕ îlŭ ridica acelŭ degetŭ în susŭ, atuncĭ celŭ învinsŭ era lăsatŭ în viĕță până la cea mai de-aprópe di de ucidere. Sórtea celui desarmatŭ atêrna așadéră dela o simplă mișcare a mânei.

(Va urma.)

şi la urmă s'a cântatŭ după culise unŭ mare imnŭ de laudă şi de premiu, în care timpŭ o voce cita din Heine: „Hermann gewann die Schlacht, der Esel heisst noch immer Esel und nicht asinus und wir sind Deutsche geblieben“. (Ilaritate în oposiţiune; în drépta vii strigăte: Hoch, Hoch! — O voce: „Hoch der Esel! — Măgarulŭ a datŭ leului o lovitură de copită!“ (Furtunósă ilaritate şi risete în drépta.) Veni apoi unŭ epilogŭ, „Rudolfinulŭ,“ şi în fine apărŭ impresariulŭ, Koloman celŭ mare, (ilaritate în oposiţiune), cu farfuria ca sĕ strîngă banĭ, dér ţera i-a datŭ blăsteme şi disprețŭ. (Aplause în oposiţiă, ilaritate 'n drépta.) Vorbi de alegerĭ apoi şi dise, că Tisza nu e în stare sĕ judece ce e o alegere curată orĭ murdară; acestui directorŭ de teatru nu'i votéză bugetulŭ.

Presentându-se la desbatere unŭ proiectŭ de lege pentru reforma administraţiunei financiare, Ferd. *Szederkenyi* dise, că acestŭ proiectŭ de lege crează o caricatură a unei bune administraţiunĭ financiare şi dă fişpanilorŭ o influință, ce nu se póte justifica, asupra afacerilorŭ de dare.

Akos *Beothy* impută guvernului, că proiectele importante le aduce în desbatere la finea sesiunilorŭ, spre a împiedeca desbaterile amĕnunţite, de care se teme ca draculŭ de tămâiă. Influința fişpanilorŭ asupra afacerilorŭ de dare va fi fatală, lăsându-se interesele cetăţenilorŭ pradă politicei de partidă.

Proiectulŭ de lege s'a votatŭ. S'a primitŭ însĕ propunerea, ca direcţiunea catastrală din Clușiu sĕ nu se desfiinţeze până ce nu se va termina cea mai mare parte a comasărilorŭ în Ardélŭ. S'a arătatŭ necesitatea, fără a se face propunere, ca direcţiunea financiară din Sătmarŭ sĕ nu se transforme de acolo; s'a recomandatŭ acésta atenţiunii ministrului. Apoi s'au mai primitŭ propunerile, ca în privinţa competinţei oficielorŭ de dare pentru mĕsurarea competinţelorŭ sĕ nu se admită apelaţiune, şi asupra justificărilorŭ competinţelorŭ sĕ decidă definitivŭ direcţiunea financiară. S'a primitŭ ca funcţionarii croaţĭ la oficiile vamale dela graniţa croată sĕ depună în limba croată esamenele la oficiulŭ vamalŭ principalŭ din Pesta pentru oficiile vamale mai înalte; de asemenea s'a primitŭ, ca cerculŭ de dreptŭ autonomŭ în comunele croate slavone sĕ nu se altereze prin obligămentulŭ funcţionarilorŭ trimişĭ de direcţiunile financiare de a esamina aruncurile comunale.

Corespondenţa „Gaz. Trans.“

Teuşiu, 8 Iunie 1889.

(Terminarea comassărei în Teuşiu.) Stim. D-le Redactorŭ! In diua de 5 Iunie n. c. s'a finitŭ în comuna nóstră comassarea, care s'a începutŭ încă la anulŭ 1860 şi care după împrejurările de mai nainte se părea că nu va mai avé capĕtŭ nicĭ-odată, storcêndŭ decĭ de mii de florinĭ de pe poporenii Teuşului.

Fasele prin carĭ a trecutŭ comassarea în Teuşiu în decursŭ de 29 anĭ suntŭ multe şi varii, aşa că descrierea lorŭ amĕrunţită ar da volume întregĭ. Teuşenii însĕ nu s'au luptatŭ, ca sĕ nu se facă comassarea, ci au pretinsŭ numai că décă se face comassare, apoi sĕ se facă dréptă, nescurtândŭ pe nimenea în drepturile sale şi neîmbogăţindŭ pe nimenea pe conta altora.

Causa principală pentru care s'a nimicitŭ comassarea de până aci a fostŭ împrejurarea, că nu s'a ţinutŭ contŭ de dreptele pretensiunĭ ale micilorŭ proprietarĭ, căpĕtândŭ unii proprietarĭ duplu, ér alţii pe jumĕtate din câtŭ posedeau înainte de comassare, şi acésta a provenitŭ de acolo, că nicĭodată n'am avutŭ ingineri operatorĭ cu destulă consciinţă, desteritate şi tactu; inginerii de mai 'nainte au avutŭ în vedere mai vêrtosŭ interesulŭ lorŭ propriu şi nu multŭ lĭ-a păsatŭ de pretensiunile drepte ale proprietarilorŭ în genere.

De aceste consideraţiunĭ fiindŭ condusŭ d-lŭ Dr. Ioanŭ Raţŭ, advocatŭ în Turda, s'a luptatŭ cu bărbăţiă şi a adusŭ lucrulŭ acolo, că la anulŭ 1884 s'a începutŭ din nou întréga comassare, trăgêndu-se dungă peste totŭ lucrulŭ dela 1860—1884, pentru care faptă Teuşenii suntŭ şi vorŭ fi d-lui Dr. Ioanŭ Raţŭ din generaţiune în generaţiune recunoscĕtorĭ.

Incepêndu-se din nou comassarea, Românii Teuşeni şĭ-au strînsŭ şirurile şi unindu-se frăţesce, lĭ-a succesŭ măcarŭ au avutŭ de a lupta cu ómenĭ cu sciinţă şi cu puterĭ materiale îndecitŭ mai marĭ, a alege de inginerŭ pe d-lŭ Onoriu Tilea, care pe atuncĭ încă nu avea renumele de astădĭ.

Sĕ ne dămŭ sémă acuma, că acestŭ domnŭ inginerŭ lucrat'a óre comassarea din Teuşŭ după principiele antecesorilorŭ sĕi, părtinindŭ pe unii şi neîndreptăţindŭ pe alţii, séu că a lucratŭ după principiulŭ dreptăţii, satisfăcêndŭ tuturorŭ condiţiunilorŭ stipulate în contractŭ? La acéstă întrebare aşŭ fi în stare sĕ probezu cu date autentice, că acestŭ domnŭ inginerŭ nu numai că nu a imitatŭ întru nimicŭ pe antecesorii sĕi nedreptĭ, dér dela începutŭ şi până în fine, necruţândŭ nicĭ chiar spese, ce nu era datorŭ a-le face, s'a interesatŭ câtŭ se póte mai multŭ pentru a face o comassare în adevĕru dréptă şi spre îndestulirea tuturorŭ grupelorŭ de locuitorĭ din opidulŭ nostru.

La clasificare, care e cheia comassărei, avêndu lângă dênsulŭ şi pe d-lŭ Nicolau Rusanŭ din Sâncelŭ, care este fórte espertŭ în asemenĭ cause, ne-a adusŭ atâta bine, că pe lângă aceea că nĭ-a rĕmasŭ o păşiune de vre-o 570—580 jugĕre catastrale numai nouĕ Româniloru, moşia câtă au avut'o Românii tótă au căpetat'o. Asta provine de acolo, că au fostŭ cu mare băgare de sémă la clasificarea hotarului. Sĕ nu se crédă, că ar fi fostŭ cineva neîndreptăţitŭ, nu Dómne feresce, căcĭ chiarŭ şi acei contrarĭ, carĭ mai nainte 'i s'au opusŭ, astădĭ 'i suntŭ cei mai recunoscĕtorĭ, fiindŭ fórte îndestuliţĭ, că relativŭ în timpŭ scurtŭ li-a succesŭ a-şĭ vedé moşia adunată la unŭ locŭ şi a-i mântui de spese zadarnice, ce am fostŭ cu toţii constrînşĭ a-le purta cu comasările de mai nainte. A adusŭ lucrulŭ acolo acestŭ domnŭ inginerŭ, de a căpĕtatŭ şcóla şi biserica română din teritoriulŭ comunŭ parte ca şi celelalte confesiunĭ, ba încă mai multă, ceea ce 'n rĕndulŭ trecutŭ nicĭ poveste nu era, căcĭ la comassările de mai nainte numai celorlalte confesiunĭ li-se făcuse acéstă favorŭ.

Deşi d. inginerŭ Tilea i-a sprijinitŭ pe Românĭ în dreptele lorŭ pretensiunĭ, aşa încâtŭ dela întroducerea d-sale de inginerŭ nicĭ advocatŭ nu amŭ mai avutŭ, totuşĭ cu inteligenţa sa rară, cu tactulŭ sĕu prudentŭ şi precautŭ, nu numai că n'a aprinsŭ ura contrarilorŭ sei de odinióră, ci întru atâta i-a cuceritŭ, încâtŭ dênşii se întreceau a-i aduce mulţămirĭ şi laude pentru devotamentulŭ şi silinţele ce şi-le-a pusŭ la ducerea în deplinire a acelei comassărĭ, care părea a nu se mai fini, şi încă într'unŭ modŭ atâtŭ de conscienţiosŭ, încâtŭ în adevĕrŭ numai unŭ omŭ de totŭ pretenţiosŭ şi rĕutăciosŭ, orĭ nepriceputŭ, ar puté sĕ cârtéscă contra acestei comassărĭ.

Cetăţenii Teuşului îndată după împărţirea tablelorŭ au intratŭ în posesiunea lorŭ încă în luna lui Martie a. c., deşi comisiunea, care avea sĕ predea tablele, a eşitŭ în faţa loculuі numai la 22 Maiu. Proprietarii mulţămiţĭ pe nouĕle lorŭ moşii, nu încétă a aduce laude şi mulţămite d-lui inginerŭ O. Tilea, care şĭ-a storsŭ iubirea şi încrederea nóstră.

Comisiunea, care predete judecătoresce tablele, eşi în 22, 23, 24 şi 25 Maiu; în 27 Maiu s'au începutŭ reclamările; s'au făcutŭ şi vr'o 30 reclamărĭ, deră mai tóte neobiective, ceea ce se constată de acolo, că abia o mică schimbare s'a făcutŭ în întrégă lucrarea.

S'a cetitŭ în 5 Iunie a. c. clausula autenticatóre, de cătră d-lŭ inginerŭ autenticatorŭ, precum şi reflexiunile la fiăcare reclamare în specie — din care câţĭ am fostŭ de faţă, fără deosebire de naţionalitate toţĭ nĭ-am făcutŭ o ideiă fórte clară despre bunĕtatea şi conscienţiositatea domnului inginerŭ Tilea.

Era încântătorŭ pentru noi a asculta referada d-lui inginerŭ autenticatorŭ, care din punctŭ în punctŭ atestă praxa cea mare technică a d-lui inginerŭ operatorŭ Tilea, căruia şi contrarii de odinióră se întreceau a'i aduce ovaţiunĭ de mulţumită pentru greaua operă sĕvêrşită spre deplina mulţumire a tuturorŭ. Veselŭ s'a depărtatŭ d-lŭ Tilea din comuna nóstră, fiind-că după ostenélă de 5 anĭ de dile i-a succesŭ a sĕvîrşi aceea, ce alţĭ ingineri în 24 de anĭ nu au putută sĕvêrşi.

'I esprimămŭ şi pe acéstă cale d-lui Tilea mulţămită, dorindu-i cu toţii ca sĕ'lŭ remunereze D-deu cu anĭ îndelungaţĭ în deplină fericire cu întréga-i familia spre fericirea familiei şi onórea întregei nóstre naţiunĭ.

Recunoscinţă merită din partea nóstră şi d-lŭ jude de Tribunalŭ Szekely Jozsef, esmisŭ în causa de comasărĭ de Tribunalulŭ din Turda, fiindŭ acestŭ tribunalŭ delegatŭ pentru comuna Teuşŭ, care prin purtarea sa conscienţiósă, afabilă şi nepărtinitóre şĭ-a căştigatŭ stima şi recunoscinţa locuitorilorŭ teuşenĭ. Totŭ acésta avemŭ a dice şi la adresa d-lui Novak Bela, inginerŭ autenticatorŭ, care după o ostenélă de 11 dile lucrândŭ mereu de dimineţa dela 6 óre până séra la 8, pe otarulŭ Teuşului, nepărtinitorŭ şi fórte conscienţiosŭ şĭ-a datŭ opinia autenticatóre, lăudândŭ şi pe cale protocolară pe colegulŭ sĕu pentru opera sĕvêrşită.

Priméscă decĭ şi aceştĭ doi stimaţĭ d-nĭ mulţămitele nóstre sincere pentru faptele domnialorŭ demne de a fi imitate.

Stefanŭ Crişianŭ,
micŭ proprietarŭ.

TELEGRAMELE „GAZ. TRANS“.

(Serviciulŭ biuroului de coresp. din Pesta)

Lembergŭ, 13 Iunie. După scirĭ sosite din Varşovia ministrulŭ de resboiu rusescŭ a ordonatŭ ca în acestŭ oraşŭ sĕ se înfiinţeze unŭ alŭ patrulea magazinŭ de proviantŭ de clasa întâiu.

Berlinŭ, 13 Iunie. In cercurile politice influente faima despre încercarea Rusiei de a face o nouă conversiune a produsŭ o nemulţămire, care merge până la indignare. „Norddeutsche allg. Ztg.“ dice, că încercarea acésta este o călcare de tractatŭ.

Berlinŭ, 13 Iunie. Foile de aici se ocupă multŭ de *Serbia*. „National Zeitung“ raportéză, că metropolitulŭ Mihailŭ este stăpânŭ pe situaţiă şi că Ristici nu mai are nicĭ o putere în Serbia. Reîntórcerea reginei Natalia a devenitŭ neînsemnată, după ce se bănuesce că Rusia de locŭ nu se gândesce de a susţiné dinastia Obrenovicĭ.

„Vossische Zeitung“ inregistréză nisce scirĭ din Petersburgŭ, carĭ spunŭ, că ministrulŭ de resboiu rusescŭ a ordonatŭ sĕ se liferéze patru milióne de cisme în timpŭ de două lunĭ. Se făcŭ cumpărărĭ marĭ de fênŭ şi de ovĕsŭ. La tóte căile ferate de vestŭ rusescĭ se dice că vorŭ fi întocmite grandióse bucătării militare.

Necrologŭ.

Dimitrie Moldovanŭ, consilierŭ aulicŭ în pensiune, membru fundatorŭ alŭ Associaţiunei transilvane pentru literatura română şi cultura poporului român, astădĭ dimineţa la 9 óre şi-a dat nobilulŭ sĕu sufletŭ, după scurte suferinţe, în etate de 78 anĭ, în mânile Creatorului.

Rĕmăşiţele pămêntescĭ ale scumpului defunctŭ se vorŭ înmormênta din casa propriă, Strada Urezului Nr. 9, Miercurĭ în 31 Maiu (12 Iuniu) a. c. în cimitirulŭ gr.-orientalŭ dela pórta turnului.

Sibiiu, în 29 Maiu (10 Iuniu) 1889.

Iohanna Moldovanŭ născ. de Farcaşŭ, ca soţiă, Iohanna Bădilă născ. Moldovanŭ, fiică. Ecaterina Drĕgicĭ născ. Moldovanŭ, George Moldovanŭ, notarŭ cercualŭ, fraţĭ. Ioanŭ Bădilă, consilierŭ la tribunalŭ, ginere.

DIVERSE.

Unŭ diarŭ din Chicago publică următorulŭ estrasŭ dintr'unŭ protocolŭ: Acusătorea stă înaintea judecătorilorŭ.

„Ce ocupaţiune are bărbatulŭ d-tale? întrebă judecătorulŭ.

— „Scie bea bine“.

— „Altceva nu lucră nimicŭ“?

— „Ba da, fumeză şi ţigărĭ“.

— „Pare-mi-se e şi dentistŭ“.

— „Da, scóte şi dinţĭ, dér numai din plăcere.

— „Nu te-a eliberatŭ şi pe d-ta acusatulŭ de şese dinţĭ“?

— Ba da!

— „Intrebuinţat'a spre scopulŭ acesta chlorophorŭ, eterŭ, orĭ ce felŭ de mijlóce adormitóre“?

— N'a întrebuinţatŭ nimicŭ“.

— „Cei şese dinţĭ ţi-i-a trasŭ în diferite dile“?

— „Nu. I-a scosŭ pe toţĭ odată“.

— „Bine, dér are elŭ dreptulu sĕ practiseze ca dentistŭ“?

— „Eu nu sciu sĕ-lŭ aibă. Mi-a disŭ odată: Aicĭ îţĭ dau pentru menajŭ şese dolarĭ (à fl. 2) pe sĕptĕmână. In fiă-care Sâmbătă ai sĕ-mĭ dai socotéla. Décă nu-ţĭ iese, îţĭ rupŭ dinţii. Sâmbăta trecută am greşitŭ cu 65 centime şi mĭ-a şi ruptŭ şese dinţĭ, doi i-am înghiţitŭ“.

— „Ceilalţĭ patru unde suntŭ“?

— „Aicĭ“.

— Se hotăresce despărţirea.

RECTIFICARE. In nr. de erĭ alŭ foiei nóstre, la articulul de fond, colóna 2, şirulŭ 4 de josŭ este a se ceti: *1879*, în loc de „1789“; la foiletonŭ colóna 4, şirulŭ 11 din josŭ este a se ceti: *peste starca nevinovăţiei* etc., în locŭ de „pe stafeta“ etc. Pe aceeaşĭ colónă, la articululŭ: „Italia 1859—1888.“, şirulŭ 18 de susŭ, este a se ceti: *crcândŭ alianţe* etc. în locŭ de: crescêndŭ etc.

Cursulŭ pieţeĭ Braşovŭ

din 13 Iunie st. n. 1889.

Bancnote romănescĭ	Cump.	9.40	Vĕnd.	9.42
Argintŭ romănescu -	„	9.35	„	9.40
Napoleon-d'orĭ - - -	„	9.46	„	9.48
Lire turcescĭ - - -	„	10.60	„	10.65
Imperialĭ - - - -	„	9.60	„	9.65
Galbinĭ	„	5.50	„	5.56
Scris. fonc. „Albina“ 6%	„	102.—	„	—.—
„ „ „ 5%	„	98.59	„	99.—
Ruble rusescĭ - - -	„	123.50	„	124.50
Discontulu - - - -	$6^1/_2$—8% pe anŭ.			

Cursulu la bursa de Viena

din 12 Iunie st. n. 1889.

Renta de aurŭ 4% - - - - - -	101.95
Renta de hârtiă 5% - - - - - - -	96.65
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare -	142.80
Amortisarea datoriei căiloru ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune) - -	100.10
Amortisarea datoriei căiloru ferate de ostu ungare (2-a emisiune) - -	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune) - -	113.50
Bonurĭ rurale ungare - - - - -	105.—
Bonurĭ cu clasa de sortare - - - -	105.—
Renta de hârtia austriacă - - - -	85.20
Renta de argintŭ austriacă - - - -	85.60
Renta de aurŭ austriacă - - - - -	109.40
Losurĭ din 1860 - - - - - - - -	143.—
Acţiunile băncei austro-ungare - -	907.—
Acţiunile băncei de creditŭ ungar. -	316.—
Acţiunile băncei de creditŭ austr. -	306.—
Galbenĭ împĕrătescĭ- - - - - - - -	5.62
Napoleon-d'orĭ - - - - - - - - -	9.47
Mărcĭ 100 împ. germane - - - -	$58.17^1/_2$
Londra 10 Livressterlinge - - - -	119.—

Editorŭ şi Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureşianu.

Publicare de ofertŭ.

Societatea pe acţii braşovénă a fabricei de celulosă în Budapesta voiesce sĕ predé spre tăiere şi transportare 15,650 metri cubicĭ lemnŭ de molidŭ şi de bradŭ în revirulŭ orăşenescŭ de pe teritoriulŭ comunei Zĕrneştĭ şi 4350 metri cubicĭ lemnŭ de molidŭ şi de bradŭ precum şi 779 metri cubici lemnŭ de fagŭ (lemne de focŭ) în revirulŭ orăşenescŭ de pe teritoriulŭ comunei Branŭ pe anulŭ curentŭ 1889.

Condiţiunile contractului se potŭ vedé la forestierulŭ societăţii în Zĕrnescĭ **Leonard Girtler** şi în biroulŭ societăţii în Braşovŭ, *strada Căldărarilorŭ Nr. 529.*

Ofertele trebue sĕ fiă provĕḑute cu timbru de 50 cr. şi trebue sĕ conţină declararea, că celui ce face ofertulŭ îi suntŭ pe deplinŭ cunoscute tóte condiţiunile contractului. In aceste sĕ se arate suma oferită atâtŭ cu cifre câtŭ şi cu litere clarŭ şi lămuritŭ şi sĕ arate totodată locuinţa, numele şi conumele oferentului precisŭ. Ofertele trebue sĕ fiă presentate până la 17 Iunie 1889 la órele 12 din ḑi în biroulŭ societăţii. Ofertulŭ se póte face deosebitŭ pentru revirulŭ din Zĕrnescĭ şi Branŭ, sĕu pentru amĕndouĕ revirele totdeodată.

La scrisórea de ofertŭ sĕ se alăture pentru amĕndouĕ revirele unŭ vadiu de 500 fl. v. a., separatŭ însĕ pentru Zĕrnescĭ unŭ vadiu de 350 fl. v. a. şi pentru Branŭ de 150 fl. v. a. banĭ gata.

Hotărîrea cu privire la ofertele întrate se va lua în 18 Iunie a. c. şi în casŭ când unulŭ din aceste oferte s'ar afla acceptabilŭ se va încheia cu oferentulŭ respectivŭ contractulŭ, ér celorlalţĭ oferentĭ li se va întórce vadiulŭ.

Societatea îşĭ reservéză dreptulŭ de a primi orĭ şi care din oferte, chiar şi pe acela, care ar fi cu preţulŭ celŭ mai mare, orĭ de a refusa tóte ofertele sĕu numai unele din ele.

Braşovŭ, în 11 Iunie 1889

Societatea pe acţii braşovenă a fabricei de celulosă.

Avisŭ d-lorŭ abonaţi!

Rugăm pe d-nii abonaţĭ ca la reinoirea prenumeraţiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ şi numerii de pe făşia sub care au primitŭ ḑiarulŭ nostru până acuma.

Administraţ. „Gaz. Trans.“

ABONAMENTE

la

„GAZETA TRANSILVANIEI“

Preţulŭ abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:

Pe trei lunĭ	3 fl. —
Pe şése lunĭ	6 fl. —
Pe unŭ anŭ	12 fl. —

Pentru România şi străinătate:

Pe trei lunĭ	10 fr.
Pe şése lunĭ	20 fr.
Pe unŭ anŭ	40 fr.

Abonamente la numerele cu data de Duminecă.

Pentru Austro-Ungaria:

Pe anŭ	2 fl. —
Pe şése lunĭ	1 fl. —
Pe trei lunĭ	50 cr.

Pentru România şi străinătate:

Pe anŭ	8 francĭ.
Pe şése lunĭ	4 francĭ.
Pe trei lunĭ	2 francĭ.

Abonamentele se facŭ mai uşorŭ şi mai repede prin **mandate poştale.**

Domnii, carĭ se vorŭ abona din nou, sĕ binevoiéscă a scrie adresa lămuritŭ şi a arăta şi poşta ultimă.

Administraţiunea „Gazetei Transilvaniei.“

Sosirea şi plecarea trenurilorŭ şi postelorŭ în Braşovŭ.

A. Plecarea postelorŭ.

a) Dela Braşovŭ la *Reşnovŭ-Zernescĭ-Branŭ*: 12 óre 30 m. după amédĭ.
b) „ „ „ *Zizinŭ*: 4 óre după amedĭ.
c) „ „ în *Sĕcuime* [S Georgĭ]: 1 oră 30 minute noptea.
d) „ „ la *Făgăraşŭ*: 4 óre dimineţa.
e) „ „ la *Săcele*: 4 óre dimineţa.

B. Sosirea postelorŭ:

a) Dela *Reşnovŭ-Zernescĭ-Branŭ* la Braşovŭ: 10 óre înainte de amédĭ
b) „ *Zizinŭ* la Braşovŭ: 9 óre a. m.
c) Din *Sĕcuime* la Braşovŭ: 6 óre séra.
d) „ *Făgăraşŭ* la Braşovŭ: 2 óre dimineţa.